

izvedel, se tihotapljenje vrši v malem, po kilo gramih; o tihotapljenju v večjih množinah mi ni znano ničesar. Bodite prepričani, da se bo to preprečilo z energično roko, če se izvemo imena, kdo tihotapi v velikem.

Moka.

Glede moka je dr. Korošec dal naslednje podatke:

Istina je, da se je sklenil dne 24. maja v Beogradu dogovor med Savezom jugoslovanskih mlinarjev v Zagrebu in med ministrom za prehrano, v katerem se je določilo naslednje:

1. da bodo ti mlinci nakupovali skupne, to se pravi, da bo Savez jugoslovanskih mlinarjev kupoval žito za vse mline, tako, da bo kontrola lahko mogoča.

2. Sklenil se je s Savezom jugoslovanskih mlinarjev tudi dogovor, da morajo ti mlinci staviti vso moko nam na razpolago, če je nam potrebna. V 14. dneh, ko nam stavijo moko na razpolago, moramo z njo razpolagati, sicer imajo mlinci svobodo k njo razpolagati.

Sporazumno se se določile tudi cene moki. Sklenilo se je, da se mora iz vsakega meterskega stota pšenice (samo pšenica pride v poštev) izmleti: 18 kg mularice (najfinejše moka) po 5 K 50 vin., 20 kg moka za kuhinjsko porabo po 4 K, 37 kg krušne moka po 2 K, 23 kg otrobov po 60 vin., 2 odstotka pa ostaneta za sprajenje.

Te cene so se določile na podlagi nastopnih podatkov:

Računalo se je, da morajo mlinci plačevati pšenico (kot rečeno, pride samo pšenica v poštev) po 2 K 25 vin. za kg.

Mletje.

Poleg cen za pšenico so bili pri določitvi cen za mlevske izdelke merodajni tudi stroški za mletje (mletje). Mletje je stalo lansko leto 18 kron za meterski stot pšenice. Mlinarji pravijo, da je letos izključeno, da bi mogel kak mlin mleti po navedeni ceni lanskega leta, ampak da stane mletje za meterski stot pšenice letos 31 K. Cene mletja da so se zvišale iz nastopnih raslogov. Dnevne plače delavcev po minih so se zvišale za 200—300 odstotkov. Mletje samo se je podražilo, ker se je zmanjšal delovni čas. V marcu l. l. se je uvedel tudi na Hrvaškem in v Slavoniji osemurni delavnik. Tam so imeli mlinski delavci po prej 12urni delavnik in se jim je torej delovna doba znižala kar za 4 ure na dan; to povzroči zvišanje mlevskih stroškov pri meterskem stotu za 4 K 30 vin. Nadalje se nam je poročalo, da se je podražil premog. Meterski stot premoga je veljal lansko leto 15 do 16 K, letos velja 37 K. Vse to skupaj je povzročilo, kakor se nam je dokazalo na podlagi natančnih računov, da se je zvišala cena mletja od 18 K na 31 K pri meterskem stotu pšenice.

Na podlagi teh dveh okoliščin: cene pšenice po 2 K 25 vin. za kg in stroškov 31 K za mletje meterskega stota pšenice so cene, ki so se določile za mlevske izdelke, popolnoma upravičene. Če nam gospodje dokažejo, da ti računi niso pravilni, bomo tudi mlevskim izdelkom lahko nastavili drugačne cene. Na podlagi navedenih podatkov pa to nikakor ni mogoče.

je svojo sapo; zelišča zapirajo liste in cvetne čašice; vse čaka v grozni tišini. Nepopisen občutek groze in spoštovanja stiska pesniku srce in sredi splošne groze mu vriska duša, ker mu je dano, da strahotni naravni čudež gleda v vsem njegovem veličanstvu.

A kmalu se prično oblaki mešati zgoščajo se; kar je več ur tiho viselo na nebu, se zdaj pripodi v divjem begu; vihar divja in razsaja, kakor da bi ga božja roka sibal z mogočnimi udarci, smrekovim gozdom izvija bolešno pokanje, dviga z zemlje oblake peska in listja in lomi ter s korenino ruje na samem stoječem drevesu. Potem šele pride grom ter z mogočnim glasom premaga ves drugi hrum. Strela dviga po prostoru s plameničnimi puščami; pustinja bi bi gorela, ognjene kače bi razrivale. Cele reke padajo na zemljo in rjoventu viharja sledi enakomerno sumljanje padajočega dežja.

Moja duša je bila ta dan pripravljena za pesniška opazovanja; s posebnim veseljem sem gledal veliki prizor tega mrzličnega popadka narave, dokler mi niso prvi bliski veleli, da moram storiti to, kar so bila vsa druga bitja že storila: poiskati pribežališče ter se ponižno skriti pred čudi božjimi.

Nedaleč od kraja, kjer sem bil, je stala pristava samotna na pustini, a kakor oaza v puščavi, obdana od zelenega polja in svežega drevja.

Komaj je bil prišel dež kot drugi vesoljni potop liti z neba, sem stopil v hišo in poprosil, da se smem zateči pod streho.

Stanovalec sem našel moleče okrog blagoslovene sveče. Samo gospodar se je dal motiti od mo-

Osvoboditev Slovenske Koroške.

V zadnjem „Slov. Gospodarju“ smo že namignili v odstavku „Na Koroškem grmijo topovi“, na velike dogodke prihodnjih dni. Dne 28. maja zarano so jugoslovanske čete — Srbi, Hrvati in Slovenci — pod vrhovnim poveljstvom generala Smiljanca, dobile povelje, da napadejo sovražnika, ki je zasedel slovenski del Koroške. Naše orožje je imelo srečo. Blagoslovljeno je bilo delo naših vojskovodij. Naše hrabre čete so s prirojenim navdušenjem zlomile vsak neprijateljski odpor in so dne 29. maja že dosegle Dravo. Zavzele so tega dne Spodnji Dravograd, Guštanj, Pliberk, Železno Kapljo, Sinčovas in Galičijo. General Smiljanec se je tega dne utaboril v Sinčovasi pred Velikovcem. Dne 30. maja so naše hrabre čete zavzele Borovlje in Suhl Vrh (ob severnem izhodu predora pri Področci). Skupina generala

Maistra je zavzela Labud. Dne 2. junija smo z naskokom zavzeli Sv. Pavel v Labudski dolini in Sv. Jurij. Sovražnik se umika v velikem neredu na severno Koroško. Nemci izpraznjuje Celovec ter pričakujejo, da bodo naše čete vsak čas mesto zasedle. Koroških Nemcev se je polastil grozen strah pred Jugoslovani. Zaprošili so za premirje in so že poslali svoje odposlance, ki se bodo v Kranju pogajali z Jugoslovani.

Plen, ki so ga zajele naše čete od Nemcev je zelo velik. Dosedaj znaša že nad 30 topov, nad 200 strojnih pušk, mnogo municije in drugih vojnih potrebščin. Številno vjetnikov še ni dognano. Nemci na svojem pobegu zažigajo hiše in vasi ter plenijo.

Ubogí koroški begunci se bodo lahko kmalu vrnili v osvobojeno domovino.

Izdajalec prodaja Slov. Prekmurje Nemcem.

Radgona, 1. junija.

Po semkaj došlih vesteh je bila v petek ob 13. uri v Murški Soboti na slovesen način proklamirana priklonitev Slovenskega Prekmurja k Nemški Avstriji. Meja se je takoj odprla in se izvažajo že danes velike množine živil iz Prekmurja proti Gradcu. Ta drzen nemški manever je povzročil znani odvek dr. Obal v Murški Soboti. Zadržuje se, da so boljševiški sovjeti v Prekmurju odstopili in so prevzeli upravo meščanski krogi, na čelu jim dr. Obal. Zadnji čas je, da Jugoslavija prekrži nemške mahinacije in zasede Prekmurje.

Budimpešta, 31. maja.

Ogreška vlada je poslala nemško-avstrijskemu tajniku Bapostu noto, v kateri pravi: Ravnekar

smo prejeli brzogovorno poročilo, da so protirevolucionarji z avstrijskimi častniki na čelu vdrli v Prekmurje in proglasili sovjetsko vlado ogradno za odstavljeno. Ukrepi smo, kar je treba. Kaj namerava Nemška Avstrija storiti proti tem častnikom?

Radgona, 3. junija.

Čete boljševiškega generala Bela-Kun so zopet zasedle Prekmurje in so vrgle dr. Obalove in nemške čete preko meje. Penekod se vršijo še srditi boji.

Širite naše liste!

Prekmurški Sloveni pod boljševiško strahovladno.

Medjimurske Novine v Čakovcu pišejo v svoji številki dne 1. junija:

Danes je prišel semkaj mož, ki nam je pripovedoval strašne reči. Pred par dnevi so prišli k Muri pravi boljševiški vojaki, da nadomestijo one, kateri so dosedaj strašili ob Muri. Prejšnji stari vojaki so bili mnogo boljši, kakor so novi. Sedaj se le ljudstvo ve, kaj so pravzaprav boljševiki. To so skoro sami 16—17 letni smrkolini. Častnikov nimajo nobenih. Na dan dobivajo po 82 kron denarja, za živila in obleko ter za druge potrebščine jim ni treba skrbeti, kajti vse to rekvirirajo, ne da bi kaj plačali. Če boljševik sreča moža, ki je boljši oblečen nego on, mu takoj veli, da sleče svoje obleko in dobi za njo kako raztrgano in umazano cunjico, pri čemer mu reče: Nesil si obleko dosti dolgo, sedaj jo pa bom nosil še jaz. Če se pa obotavljaš, te pri pridi do nagega slečejo. Ako mož preda kravo n. pr. za 3000 K, mu vzamejo 2000 K, samo 1000 K mu pustijo. Denar vzamejo vsakemu, kdor ga le ima. Z naropanim dezarmiranjem izplačujejo vojakom plače. Vse vodstvo in vlada je v rokah judov, gorje pa onemu, kateri bi

kaj rekel zoper tako strahovladno. Primeje ga takoj, ga zvežejo in odpeljejo Bog ve kam in o nesrečni žrtvi ni več sluha ne duha in nihče ne ve, kam je izginil. Vsako večje posestvo prazdelijo in proglasijo za splošno last. Za splošno last so proglasili tudi ženske. Ženitve so odpravili in vsak si sme za par dni vzeti žensko, katero hoče. Kato jo spodi in vzeti si je sme zopet kak drug. Povsod je vse polno špijonov. Zoper boljševiško vlado ne sme nihče godrnjati, ako si hoče ohraniti življenje. Draginja je povsod velika. V Lendavi stane opoldanska hrana za eno osebo 170 K.

Ljudstvo zdihuje po jugoslovanskih vojaki in si želi osvobojenja od boljševiške vlade. Boljšim ljudem je nemogoče živeti med to bando. Mnogi bi radi odšli, toda to je silno težko. Nek ogrski nadporočnik je došel na letinski most ter prosil našo stražo, da ga pusti čez ta most, ker bi sicer raje ustrelil samega sebe, nego da bi prišel živ v roke boljševikov. Boljševiki nimajo nobenih oficirjev, ljudstvo strahujejo vsak po svoji volji, kakor se jim vzljabi. Govorijo na glas: »Mi nočemo Boga, nočemo kralja, nočemo domovine!« To se pravi, da hočejo živeti brez Boga, kakor neumna živina, nočejo vere, duhovnikov, cerkve, kralja in vlade, ki bi držala red, hočejo samo tako vlado, katera jim dopušča, da smejo nezakonano krasti

jega prihoda ter mi s prijaznim smehljajem ponudil stol, nato pa je zopet sklonil glavo in molil.

Sam ne vem, kako je to prišlo, a dasi me nevihta kot koristna naravna prikazen ni navdajala z neumljivo grozo, ki je pretresala te ljudi, se mi je vendar ta tiha molitev rodbine zdela tako lepa, ganljiva in nebeška, da me je nepremagljivo čuvstvo sililo, da se udeležim skupnosti teh ljudi z Bogom-čigar glas je tako mogočno odmeval z nebes. Odkrite glave sem tudi jaz sklenil roke in molil. Tako dobro je delo moji duši, da mi je zopet po otroško vzvalovalo srce, kakor da se me nikdar ni dotaknil dih razočarajočega sveta.

Ko je bilo kakih 20 bliskov razsvetlilo sobo in so prebivalci ravno tolikrat napravili križ, se je pa nevihta pregnala in vidno pnehavala. Stanovniki pa še niso nehali moliti, tako da sem imel čas, jih neopažen ogledovati, kakor je pač dano opazovalcu ljudi in pred vsem pisatelju.

In videl sem starega deda, ki je bil pač star 90 let, morda še več, kajti glava in roke so se mu tresle neprestano, kakor da ima mrzlico. Poleg njekrepak mož, kollega desno oko je brez življenja, kot bela krogla pretlo pod črno obrubo, levo pa je zarelo poguma in veselja do življenja. Na njegovi strani je sedela sveža žena z otrokom v naročju in zraven še en deček in mala deklica, sedem ali osem let stara. Na koncu mize sem videl lepega mladeniča s cvetočim obrazom in lepimi očmi.

Na znamenje enočkega moža so se vsi prekržali in vstali. Ded je šel opotekajoč se v kot k og-

njišču, kjer je sedel. Drugi stanovaleci so govorili z mano ter mi stanovanje ponudili kot zavetje, ker je še vedno močno deževalo.

V kratkem sem bil znan s temi dobrimi ljudmi in se razgovarjal z njimi kot star znanec. Popoldan sem jedel z njimi tečen ržen kruh in pil gostoljubno kavo. In ker takrat nisem imel drugega opravka, kakor da sem poslušal prijetne zgodbe, ki sta mi jih pripovedovala enooki mož in njegova žena, sem šele drugo jutro odšel s pristave.

Kar sem ti pripovedoval o tej povesti, dragi bralec, sem tisti večer slišal na samotni pristavi, kjer sta svojčas stali samo dve kočici, a je bilo sedaj lepo kmetsko posestvo s štirimi kravami in dvema konjema.

Janez Brems in Katrica, vrla njegova žena — sta delala, kakor sta obljubila. In Bog je blagoslovil njih ljubezen; trije otroci se igrajo okrog njih ter jima ljubeče vsak dan otirajo pot s čela.

Vsi še žive; ded, dasi že z eno nogo v grobu, puši svojo nipo poleg ognjišča; materi se veselita sreče svojih otrok in še vedno opravljata živino in pomagata pri gospodinjstvu. Pavel, zali mladenič, skrbi za konje in orje in seje za brata; o prihodnji Veliki noči pa se oženi z najmlajšo sestro coklarjeve Nežike.

Vsak večer cela rodbina moli za starega doktorja; saj je on tisti, ki je Janezu Bremsu vrnil pogled; on je tisti, ki je s svojo plemenito pomočjo kočici izpremenil v premožno posestvo.

Bog daj dobrotničem in hvaležnikom dolgo in srečno življenje na tem svetu! —